

ORDINUL

mun. Chișinău

"17" noiembrie 2023

Nr. 560

Cu privire la aprobarea Programului de supraveghere al influenței aviare la păsări domestice și sălbatice în Republica Moldova pentru anul 2024

Întru executarea prevederilor art. 29 alin. (3) din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, pct. 14 subpct. 16), pct. 19 al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 14/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și Hotărârea Guvernului nr. 939 din 04.08.2008 pentru aprobarea Normei sanitar - veterinară privind măsurile de supraveghere, control și combatere a gripei aviare,

ORDON:

1. Se aprobă Programul de supraveghere al influenței aviare la păsări domestice și sălbatice în Republica Moldova pentru anul 2024, conform Anexei la prezentul ordin.
2. Se pune în sarcina șefilor subdiviziunilor teritoriale (cu statut de direcții) ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, executarea prezentului ordin.
3. Se pune în sarcina Direcției sănătatea și bunăstarea animală ca până la finele anului curent, să elaboreze programul de supraveghere și combatere a influenței aviare pentru următorul an.
4. Prezentul ordin va fi publicat pe pagina web al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și intră în vigoare la data de 01.01.2024.
5. Se abrogă Ordinul Directorului general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor nr. 12 din 17 ianuarie 2022 Cu privire la aprobarea Programului multianual de supraveghere al influenței aviare la păsări domestice și sălbatice în Republica Moldova în perioada anilor 2022 – 2024.
6. Controlul asupra executării prezentului ordin va fi exercitat de Alexandr MANCIU, director general adjunct al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Director general

Radu MUSTEȚA

PROGRAMUL DE SUPRAVEGHERE AL INFLUENȚEI AVIARE LA PĂSĂRI DOMESTICE ȘI SĂLBATICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA, pentru anul 2024

Perioada de implementare- de la 01 ianuarie până pe 31 decembrie 2024.

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor este organizată și își desfășoară activitatea în baza Constituției Republicii Moldova, decretelor Președintelui Republicii Moldova, legilor, hotărârilor Parlamentului și Guvernului, a altor acte normative, a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 14/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – ANSA) este autoritatea administrativă centrală din subordinea Guvernului care implementează politica statului în domeniile de activitate ce îi sânt încredințate, având următoarea structură:

- aparatul central;
- subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor, fără personalitate juridică – ca subdiviziuni ale ANSA;
- circumscripțiile teritoriale sanitare veterinare din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor;
- posturile de inspecție la frontieră, fără personalitate juridică, activând în structura ANSA;

Instituțiile publice în care ANSA exercită calitatea de fondator:

- Instituția Publică "Centrul Republican de Diagnostic Veterinar";
- Instituția Publică "Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/nealcoolice și a produselor conservate";
- Instituția Publică "Laboratorul central fitosanitar.

I. IDENTIFICAREA PROGRAMULUI

În Republica Moldova Gripa viară a fost detectată pentru prima dată la începutul lunii ianuarie 2022, fiind depistată în mai multe exploatații nonprofesionale din localitatea Hirișeni, raionul Telenești.

Astfel, în anul 2022 au fost înregistrate în total 5 focare de gripa aviară în exploatații nonprofesionale:

- două focare în s. Hirișeni, r. Telenești;
- un focar în s. Rezina, r. Ungheni;
- două focare în s. Albinețul Vechi, r. Fălești.

De asemenea, în anul 2023 (până la 18 noiembrie) a fost înregistrat un singur, focar de Gripa aviară într-o exploatație nonprofesională.

1. Programul urmărește:

1.1. Detectarea infecțiilor cu subtipuri H5 și H7 ale virusul gripei aviare înalt patogene (HPAI) la păsările de curte întreținute în toate tipurile de exploatații, precum și la păsările sălbatice.

1.2. Identificarea, comunicarea și gestionarea riscurilor privind HPAI;

1.3 Contribuția la demonstrarea statutului indemn de gripa aviară notificabilă într-o țară, regiune sau compartiment, în cadrul comerțului național și internațional în conformitate cu legislația, națională, UE și WOA. H.

2. Programul este implementat pe întreg teritoriul Republicii Moldova, iar prelevarea de probe nu va depăși data de 31 decembrie a anului în care este implementat programul (exemplu: 31 decembrie 2023 pentru programul de supraveghere a gripei aviare în 2023).

3. ANSA ia măsurile necesare pentru a se asigura că notificarea este transmisă fără întârziere autorităților competente cu privire la orice mortalitate anormală sau la izbucnirea unor boli epidemice semnificative la păsările de curte, captive și în special la păsările sălbatice.

Supravegherea HPAI se va asigura atât activ cât și pasiv

4. ANSA se asigură că imediat după primirea a oricărei notificări și ori de câte ori nu este identificată nici o cauză clară a bolii, alta decât gripa aviară, va asigura:

4.1. Eșantioane corespunzătoare care trebuie colectate de la păsările galinacee sau de la palmipede suspecte, cu semne clinice sau moarte și dacă este posibil de la alte păsări care au intrat în contact cu păsările moarte.

4.2. Aceste eșantioane trebuie supuse unor teste de laborator pentru detectarea virusului influenței aviare.

5. Procedurile de prelevare de probe și de testare se efectuează în conformitate cu Manualul de diagnosticare a gripei aviare (aprobat prin Ordinul ANSA nr. 162/2018).

5.1. În cazul apariției unui focar de influență aviară în zona de protecție și supraveghere stabilite conform Ordinului ANSA nr. 219/2022, se va intensifica supravegherea pasivă și activă atât a păsărilor domestice întreținute în exploatații noncomerciale, cât și ferme comerciale, dar o atenție sporită se va atrage și la habitatele păsări sălbatice, având drept scop identificarea posibilelor cadavre, și anume:

a) efectuarea imediată a controalelor oficiale inopinate la toate fermele comerciale de păsări, indiferent de tipul acesteia, verificându-se respectarea cerințelor de biosecuritate și de sănătate, totodată fiind prelevate câte 59 de probe pentru testări serologice. În cazul în care se vor depista semne clinice sau mortalitate sporită (mai mult de 3% săptămânal), sau scăderea consumului de apă, hrană sau a producției de ouă, vor fi prelevate probe pentru testări virusologice;

b) vor fi efectuate vizite la toate exploatațiile nonprofesionale fiind utilizată fișa de evaluare prevăzută în Ordinul ANSA nr. 228 / 2022 Cu privire la intensificarea măsurilor de supraveghere pasivă a Gripei Aviare și bolii de Newcastle în exploatațiile nonprofesionale de păsări ;

c) 10% din exploatațiile nonprofesionale din zona de protecție ce au fost identificate că întrețin păsări, vor fi vizitate suplimentare de un medic veterinar oficial;

d) va fi asigurată în decurs de maxim 10 zile de la confirmarea focarului, prelevarea câte 59 probe, prelevate de la palmipede și 59 de probe de la galinacee, prelevate sub supravegherea unui medic veterinar oficial din exploatațiile nonprofesionale, din localitățile care intră în zona de protecție și supraveghere;

e) la fel vor fi prelevate probe și prin prisma supravegherii pasive;

5.2. Prelevările de probe descrise mai sus, vor fi repetate cu cel mult 14 zile înainte de a se lua decizia de ridicare restricțiilor impuse pentru focarul de gripa aviară;

5.3 Agenții economici care comercializează păsări către populație (exploatații nonprofesionale), în conformitate cu prevederile Ordinului 37 din 02.02.2023, au obligativitatea cu 14 zile anterioare inițierii comerțului de a preleva câte 5 probe de tampoane cloacale/traheale de la fiecare hală populată, pentru excluderea influenței aviare, cu suportarea cheltuielilor aferente investigațiilor de laborator.

6. ANSA asigură un sistem de notificare internă a suspiciunilor sau confirmării HPAI, așa cum este descris în procedura specifică de notificare internă a bolilor. La fel, va asigura examinarea acestora inclusiv și a celor generate prin intermediul LIMS.

7. Se consideră focar de boală atunci când prezența gripei aviare a fost confirmată fie prin testări virusologice (identificarea virusului gripal A din subtipurile H5 sau H7), fie serologice (depistarea anticorpilor contra gripei aviare).

8. Imediat după confirmarea unui focar (dar nu mai târziu de 24 ore) ANSA prin intermediul Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor va asigura:

1) reflectarea focarului pe Harta Focarelor Active de Boli ale Animalelor Oficial Notificabile;

2) întocmirea zonelor de protecție, supraveghere și restricții conform Ordinului ANSA nr. 219/2022, prin intermediul instrumentelor ArcGis;

3) furnizarea către STSA hărțile întocmite și anexele 1-4 actualizate ale Ordinului nr. 219/2022;

4) conturarea pe Harta Focarelor Active de Boli ale Animalelor Oficial Notificabile zonele de restricții cu un fon de culoare portocalie;

5) notificare și actualizarea datelor despre focar în ADIS (UE), precum și în WAHIS (WOAH);

6) informarea DG SANTE printr-o scrisoare despre focarul înregistrat;

7) informarea țărilor vecine (România și Ucraina), în cazul depistării unor focare localizate în vecinătatea frontierei.

9. STSA vor asigura desfășurarea anchetelor epidemiologice inițiale, utilizând modelul aprobat prin Ordinul ANSA nr. 445 / 2023 Cu privire la aprobarea Anchetei epidemiologice pentru investigarea focarelor de influență aviara și /sau boala de Newcastle (BN).

10. Anchetele epidemiologice finale vor fi asigurate de către grupul de experți instituit conform Ordinului nr. 556/2023.

II. PREVEDERI NORMATIVE UTILIZATE ÎN PROCESUL DE ELABORARE A PROGRAMULUI DE SUPRAVEGHERE

11. Prevederi normative naționale:

- Hotărârea Guvernului nr. 939 din 04.08.2008 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de supraveghere, control și combatere a gripei aviare;
- Hotărârea Guvernului nr. 942 din 06.08.2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de înregistrare și evidență a unităților de creștere a găinilor ouătoare;
- Ordinul MAIA ORDIN Nr. 57 /2023 cu privire la aprobarea listelor de verificare pentru domeniile de control ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.
- Ordinul ANSA nr.74 din 12.02.2018 cu privire la aprobarea Planului de contingență pentru boala IA și a Manualului operațional pentru intervenția în focarele de Influență Aviară: Anexa 1, Anexa 2.
- Ordinul ANSA nr. 162/2018 pentru aprobarea Manualului de diagnosticare a gripei aviare
- Ordinului ANSA nr. 219/2022 Cu privire la zonarea în cazul focarelor de Gripă aviară (înalt patogenă) sau boala de Newcastle.
- Ordinul ANSA nr. 228 / 2022 Cu privire la intensificarea măsurilor de supraveghere pasivă a Gripei Aviare și bolii de Newcastle în exploatațiile nonprofesionale de păsări.
- Ordinul ANSA nr. 37 din 2 februarie 2023 Cu privire la intensificarea măsurilor de supraveghere, control și combatere a gripei aviare pe teritoriul Republicii Moldova.
- Ordinul Nr.445 din 9 septembrie 2023 Cu privire la aprobarea Anchetei epidemiologice pentru investigarea focarelor de influență aviara și /sau boala de Newcastle (BN)
- Ordinul ANSA nr.556 din 17 noiembrie 2023 cu privire la instituirea unui grup de experți.

12. Prevederi normative a UE:

- Regulamentul delegat (UE) 2020/692 al comisiei din 30 ianuarie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind intrarea în Uniune, precum și circulația și manipularea după intrare, a transporturilor de anumite animale, de materiale germinative și de produse de origine animală;
- Regulamentul (CE) NR. 798/2008 AL COMISIEI din 8 august 2008 de stabilire a unei liste a țărilor terțe, teritoriilor, zonelor sau compartimentelor din care pot fi importate în Comunitate și pot tranzita Comunitatea păsările de curte și produsele de pasăre, precum și a cerințelor de certificare sanitar - veterinară Decizia 2010/367/UE a Comisiei din 25 iunie 2010 privind punerea în aplicare de către statele membre a unor programe de supraveghere a gripei aviare la păsările de

curte și la păsările sălbatice;

- Decizia 2006/437/CE de aprobare a unui manual de diagnostic pentru influența aviară;

- Directiva 2005/94/CE privind măsurile comunitare de combatere a influenței aviare și de abrogare a Directivei 92/40/CEE;

- Directiva Consiliului 2002/4/CE de înregistrare a unităților de creștere a găinilor ouătoare;

- Directivei 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice, în special în ceea ce privește concepția supravegherii și procedurile de prelevare de probe;

- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului 2017/625 din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, normele privind sănătatea și bunăstarea animalelor, produsele fitosanitare, modificarea Regulamentelor CE) nr. 999/2001, (CE) nr. 396/2005, (CE) nr. 1069/2009, 1107/2009, 1151/2012, 652/2014, (CE) nr. 1/2005 și (CE) nr. 1099/2009 și Directivele 98/58 / CE, 1999/74 / CE ale Consiliului și ale Regulamentelor (CE) nr. 2016/429 și (UE) 2016/2031 , 2007/43 / CE, 2008/119 / CE și 2008/120 / CE și Regulamentele (CE) nr. 854/2004 și (CE) 882/2004 ale Parlamentului European și ale Consiliului; Directiva 91/496 / CEE, 96/23 / CE, 96/93 / CE și 97/78 / CE și Decizia 92/438 / CEE (Regulamentul oficial de control). (Text cu relevanță pentru SEE) (UE).

III. DESCRIEREA PROGRAMULUI DE SUPRAVEGHERE PENTRU PĂSĂRI

13. Există două metode recunoscute la nivel internațional pentru supravegherea bolilor animale:

13.1. supravegherea bazată pe riscuri este metoda planificată de a monitoriza apariția IA într-o manieră orientată și eficientă din punct de vedere al resurselor. Acesta va fi aplicat pentru supravegherea gripei aviare la păsările de curte.

13.2. supravegherea bazată pe eșantionarea reprezentativă. În cazul în care un stat nu poate efectua o evaluare pe baza unor dovezi suficiente privind riscul contaminării efectivelor de păsări de curte pe teritoriul său, acesta pune în aplicare supravegherea pe baza unui plan reprezentativ de eșantionare. Această metodă de supraveghere se va aplica fermelor de păsări comerciale.

IV. SCHEMA DE SUPRAVEGHERE A GRIPEI AVIARE LA FERME COMERCIALE DE PĂSĂRI

14. Programul va fi axat pe supravegherea pasivă și supravegherea activă.

15. Schema eșantionului pentru fermele comerciale de păsări și pe teritoriul Republicii Moldova:

16. Populațiile țintă. Programul de supraveghere a gripei aviare în fermele de păsări comerciale include prelevarea de probe din următoarele specii de păsări și categorii de producție:

- găinile ouătoare;
- curcani (îngrășare și reproducere);
- fazani (pentru repopulare);
- rațe și găște (pentru îngășare și reproducere);
- ratite;
- păsări de reproducție;
- pasări întreținute pentru comercializarea către exploatații nonprofesionale (ferme de pui/rațe zburători).

Cu toate acestea, în următoarele circumstanțe excepționale specificate, se pot include și puii de carne, însă numai atunci când:

- sunt în număr semnificativ crescute în aer liber și se consideră că prezintă un risc mai ridicat de infectare cu gripa aviară.

Totuși, puii destinați producției de carne vor fi supuși supravegherii pasive dar și active în cazul detectării în proximitate a focarelor de gripă aviară.

17. Probele de sânge pentru examinarea serologică se colectează de la toate păsările de curte de diferite categoriile de producție și de la speciile de păsări de la cel puțin **5 (cinci)** până la **10 (zece)** păsări (cu excepția palmipedelor) întreținute în exploatarea, și din diferitele grajduri, unde sunt întreținute diferite vârste de păsări într-o exploatare. În cazul mai multor grajduri, se prelevează eșantioane din cel puțin **5 (cinci)** păsări pe fiecare grajd.

18. Pentru palmipede (rațe și găște) vor fi prelevate **20 (douăzeci)** de probe de sânge pentru testarea serologică din fiecare exploatare de păsări selectată.

EXPLOATAȚII COMERCIALE^(a) DE LA CARE URMEAZĂ SĂ SE PRELEVEZE PROBE
Cercetarea serologică referitoare la exploatațile comerciale de găini ouătoare, găini pentru reproducere, exploatații pentru comercializarea puilor vii, exploatații comerciale de curcani, exploatații de palmipede (rațe și găște) în anul 2024.

	Raionul	Numărul total de exploatații de găini ouătoare ^(b)	Numărul total de exploatații de găini pentru reproducere ^(b)	Numărul total de exploatații pentru comerciali - zarea puilor vii ^(b)	Numărul total de exploatații de curcani ^(b)	Nr. total de adăposturi din care urmează să fie prelevate probe	Numărul total de exploatații de palmipede (rațe și găște) ^(b)	Numărul total al probelor prelevate pentru cercetările prin testul ELISA
1	Anenii Noi	1	2	7	0	13	1	85
2	Basarabeasca	0	0	7	0	15	0	75
3	Briceni	1	0	0	0	11	0	55
4	Cahul	0	0	0	0	0	0	0
5	Cantemir	0	0	0	0	0	0	0
6	Călărași	0	0	1	1	2	0	10
7	Causeni	0	0	0	0	0	0	0
8	Cimișlia	1	0	0	0	8	0	40
9	Criuleni	0	1	4	0	9	0	45
10	Dondușeni	2	0	2	0	15	0	75
11	Drochia	0	0	1	0	1	0	5
12	Dubăsari	0	0	1	0	1	0	5
13	Edineți	2	0	0	0	20	0	100
14	Fălești	0	1	0	0	1	0	5
15	Florești	0	0	1	0	0	1	25
16	Glodeni	0	0	0	0	0	0	0
17	Hâncești	0	1	4	0	7	0	35
18	Ialoveni	1	1	4	0	9	0	45
19	Leova	0	0	0	0	0	0	0
20	Nisporeni	0	0	0	0	0	0	0
21	Ocnîța	0	0	0	0	0	0	0
22	Orhei	0	0	7	0	15	2	115

23	Rezina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Râșcani	1	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	30
25	Sângerei	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	40
26	Soroca	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	5
27	Straseni	0	0	0	7	0	0	22	0	0	0	0	110
28	Soldanesti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Stefan Voda	0	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	10
30	Taracia	1	0	0	1	0	0	5	0	0	0	0	25
31	Telenesti	0	0	0	5	0	0	9	0	4	0	0	125
32	Ungheni	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	10
33	Comrat	0	1	6	0	0	0	32	1	1	0	0	180
34	C-Lunga	0	0	1	1	0	0	1	0	3	0	0	65
35	Vulcănești	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	10
36	Chisinau mun.	1	0	4	0	0	0	16	1	1	0	0	100
37	Bălți mun.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		13	7	66	1	225	15	1430					

(a) - exploatații sau efective sau grajduri, după caz.

(b) - numărul total de exploatații dintr-o categorie de păsări de curte în regiunea în cauză.

V. SCHEMA DE EȘANTIONARE A GRIPEI AVIARE ALE EXPLOATAȚIILOR NECOMERCIALE (GOSPODĂRIILE POPULAȚIEI)

19. Schema de eșantionare pentru efectivele păsări din gospodăriile populației să ia în considerare următoarele:

19.1. Localizarea exploatației de păsări de curte în apropierea zonelor umede, a iazurilor, a mlaștinilor, a lacurilor, a râurilor sau a malurilor maritime în care se pot aduna păsări sălbatice migratoare.

19.2. Localizarea exploatației de păsări de curte în zone cu o densitate mare de păsări sălbatice migratoare, în special a acelor păsări caracterizate ca specii țintă (ST) pentru detectarea HPAI H5N1 și enumerate în tabelul nr. 5.

19.3. Localizarea exploatației de păsări de curte în apropierea locurilor de odihnă și de reproducere a păsărilor sălbatice migratoare, în special în cazul în care aceste zone sunt legate prin mișcările păsărilor migratoare în zone în care se cunoaște că apare HPAI H5N1 la păsările sălbatice.

20. Criteriile și factorii de risc ai răspândirii virusului în exploatația de păsări de curte și între exploatațiile de păsări, precum și consecințele (impactul) răspândirii gripei aviare de la păsările de curte la păsările de curte și între exploatațiile de păsări:

20.1. Prezența mai multor specii de păsări de curte în aceeași exploatație de păsări de curte, în special prezența rațelor domestice și a găștelor împreună cu alte specii de păsări de curte.

20.2. Localizarea exploatației de păsări de curte în zone cu densități ridicate de exploatații de păsări de curte.

20.3. Prezența categoriilor de păsări de curte de lungă durată și a grupurilor de vârstă multiplă de păsări de curte în exploatație (cum ar fi găini ouătoare).

21. Nivelul de direcționare trebuie să reflecte numărul și ponderarea locală a factorilor de risc prezenți în exploatația de păsări. Autoritatea competentă poate lua în considerare alți factori de risc în evaluarea sa în conceperea proiectului său de supraveghere, care trebuie să fie indicat și justificat în mod corespunzător în programul lor de supraveghere.

22. În timpul perioadelor de migrație a păsărilor sălbatice (martie-aprilie, august-septembrie) vor fi luate probe de supraveghere activă.

23. Numărul de exploatații necomerciale (gospodări populației) să fie eșantionate pentru teste serologice pentru gripa aviară în conformitate cu tabelele de mai jos:

Tabelul nr. 2

Numărul de exploatații de păsări de curte (cu excepția exploatațiilor de rațe și găști) care trebuie să fie eșantionate în fiecare categorie de producție de păsări de curte

Numărul exploatațiilor	Numărul exploatațiilor de la care urmează să se preleveze probe
Până la 34	Toate
35-50	35
51-80	42
81-250	53
> 250	60

Tabelul nr. 3

Numărul de exploatații de rațe și găști de la care urmează a fi prelevate probe

Numărul de exploatații de rațe și găști	Numărul exploatațiilor de la care urmează să se preleveze probe
Până la 46	Toate
47-60	47
61-100	59
101-350	80
> 350	90

24. Supravegherea activă a păsărilor de curte în exploatațiile necomerciale va fi implementată pe întreg teritoriul Republicii Moldova, de către 10 de Structuri teritoriale pentru siguranța alimentelor (STSA) ale ANSA.

Tabelul nr.4

EXPLOATAȚIILE NECOMERCIALE (GOSPODĂRIILE POPULAȚIEI) DE PALMPIPEDE (RAȚE ȘI GÂȘTE) DE LA CARE URMEAZĂ A FI PRELEVATE PROBE

Cercetarea serologică referitoare la gospodăriile populației

	Unitățile administrative ale Moldovei	Numărul exploatațiilor de păsări de la care urmează a fi prelevate probe	Numărul total de probe pentru testul ELISA al galinaceelor	Numărul exploatațiilor de rațe și găști de la care urmează a fi prelevate probe	Numărul total de probe pentru testul ELISA de la rațe și găști
1	Anenii Noi	2	10	3	60
2	Basarabeasca	1	5	2	40
3	Briceni	2	10	3	60
4	Cahul	1	5	3	60
5	Cantemir	1	5	3	60
6	Călărași	1	5	3	60
7	Căușeni	1	5	2	40
8	Cimișlia	2	10	3	60
9	Criuleni	1	5	3	60

10	Dondușeni	1	5	2	40
11	Drochia	1	5	3	60
12	Dubăsari	1	5	2	40
13	Edineț	2	10	3	60
14	Fălești	1	5	2	40
15	Florești	2	10	3	60
16	Glodeni	1	5	2	40
17	Hâncești	1	5	3	60
18	Ialoveni	1	5	2	40
19	Leova	1	5	3	60
20	Nisporeni	1	5	2	40
21	Ocnîța	1	5	3	60
22	Orhei	2	10	3	60
23	Rezina	1	5	2	40
24	Râșcani	2	10	3	60
25	Sângerei	2	10	3	60
26	Soroca	2	10	3	60
27	Strășeni	2	10	2	40
28	Șoldănești	1	5	2	40
29	Ștefan Vodă	2	10	3	60
30	Taraclia	1	5	3	60
31	Telenesti	2	10	3	60
32	Ungheni	2	10	3	60
33	Comrat	2	10	3	60
34	C-Lunga	1	5	3	60
35	Vulcănești	1	5	2	40
36	Chișinău mun.	2	10	3	60
37	Bălți mun.	1	5	2	40
Total		52	260	98	1960

VI. SISTEMUL DE SUPRAVEGHERE AL INFLUENȚEI AVIARE LA PĂSĂRILE SĂLBATICE

25. Obiectivul programului de supraveghere a gripei aviare la păsările sălbatice este detectarea în timp util a HPAI și a subtipului H5N1 la păsările sălbatice, pentru a proteja păsările de curte din exploatații și în același timp pentru a proteja sănătatea publică veterinară.

26. O supraveghere bazată pe riscuri (RBS) este pusă în aplicare ca sistem de supraveghere "pasivă" prin investigația de laborator a păsărilor sălbatice muribunde sau a păsărilor găsite moarte și se adresează în special speciilor de păsări de apă.

27. Păsările sălbatice, în special păsările de apă migratoare care s-au dovedit a fi expuse unui risc mai mare de a fi infectate și care transmit virusul HPAI H5N1, "speciile țintă" (TS), indicate în **tabelul nr.5**.

28. Zone apropiate de mare, lacuri și căi navigabile unde păsările au fost găsite moarte; în special atunci când aceste zone se află în imediata apropiere a

exploatațiilor de păsări de curte, în special în zonele în care există o densitate mare de exploatații de păsări de curte.

29. Ministerul Mediului, Agenția Moldsilva, Societatea Vânătorilor și Pescarilor din Republica Moldova, asociașile de profil pentru protecția păsărilor sălbatice, vor contribui la supravegherea și la identificarea speciei și la optimizarea prelevării de probe. Programul de supraveghere va fi adaptat situației naționale în ceea ce privește selecția speciilor de la care urmează a fi prelevate probe în funcție de predominanța speciei și de populația de păsări.

30. În cazul în care situația epidemiologică a virusului HPAI H5N1 impune acest lucru, activitățile de supraveghere vor fi îmbunătățite prin campanii de informare, căutarea și monitorizarea activă a păsărilor sălbatice moarte sau muribunde, în special pentru cele care aparțin TS. Acest lucru ar putea fi declanșat de detectarea virusului HPAI H5N1 la păsările de curte și / sau la păsările sălbatice din țările vecine și din alte țări sau în țări care sunt legate prin mișcarea păsărilor sălbatice migratoare, în special cele ale TS, în Moldova. În acest caz, se iau în considerare modelele de migrație specifice și speciile de păsări sălbatice.

31. Procedurile de prelevare a probelor se efectuează în conformitate cu Manualul de diagnostic pentru influența aviară, aprobat prin Ordinul ANSA nr. 162 din 26.03.2018, iar păsările moarte din speciile vizate sunt trimise la laboratorul național de referință IP CRDV.

32. Tampoanele cloacale și traheale / orofaringiene și / sau țesuturile provenite de la păsările sălbatice găsite moarte sau muribunde trebuie să fie prelevate pentru detectarea moleculară (PCR).

Supravegherea serologică nu este utilizată pentru supravegherea AI la păsările sălbatice.

33. În cazul rezultatelor pozitive, probele pot fi transmise către laboratorul de referință al Uniunii Europene (EURL), sau alte laboratoare oficiale din statele UE, pentru a fi supuse tăstărilor complementare.

Tabelul nr. 5

Lista speciilor de păsări sălbatice ce urmează a fi supuse supravegherii pasive vizate pentru prelevarea de probe și testarea pentru gripa aviară - "specie țintă" (TS)

Nr.	Denumirea științifică	Denumirea comună	Denumirea în română
1.	Accipiter gentilis	Northern Goshawk	Uliu porumbar
2.	Accipiter nisus	Eurasian Sparrowhawk	Uliu păsărar
3.	Anas acuta	Northern Pintail	Rața sulțar
4.	Anas clypeata	Northern Shoveler	Rața lingurar
5.	Anas crecca	Common Teal	Rața mică
6.	Anas penelope	Eurasian Wigeon	Rața fluierătoare

7.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Mallard	Rața sălbatică
8.	<i>Anas querquedula</i>	Garganey	Rața cârâitoare
9.	<i>Anas strepera</i>	Gadwall	Rața pestriță
10.	<i>Anser albifrons albifrons</i>	Greater White-fronted Goose (European race)	Gârlița mare – rasă europeană
11.	<i>Anser anser</i>	Greylag Goose	Gâsca de vară
12.	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Pink-footed Goose	Gâsca cu cioc scurt
13.	<i>Anser erythropus</i>	Lesser White-fronted Goose	Gârlița mică
14.	<i>Anser fabalis</i>	Bean Goose	Gâsca de semănătură
15.	<i>Ardea cinerea</i>	Grey Heron	Stârcul cenubi
16.	<i>Aythya ferina</i>	Common Pochard	Rața cu cap castaniu
17.	<i>Aythya fuligula</i>	Tufted Duck	Rața moțată
18.	<i>Branta bernicla</i>	Brent Goose	Gâsca neagră
19.	<i>Branta canadensis</i>	Canada Goose	Gâsca canadiană
20.	<i>Branta leucopsis</i>	Barnacle Goose	Gâsca călugăriță
21.	<i>Branta ruficollis</i>	Red-breasted Goose	Gâsca cu gât roșu
22.	<i>Bubo bubo</i>	Eurasian Eagle-Owl	Buha mare
23.	<i>Buteo buteo</i>	Common Buzzard	Șorecar comun
24.	<i>Buteo lagopus</i>	Rough-legged Buzzard	Șorecar încălțat
25.	<i>Cairina moschata</i>	Muscovy Duck	Rața leșească
26.	<i>Ciconia ciconia</i>	White Stork	Barza albă
27.	<i>Circus aeruginosus</i>	Eurasian Marsh Harrier	Erete de stuf
28.	<i>Cygnus columbianus</i>	Bewick's Swan	Lebăda mică
29.	<i>Cygnus cygnus</i>	Whooper swan	Lebăda de iarnă
30.	<i>Cygnus olor</i>	Mute Swan	Lebăda de vară
31.	<i>Falco peregrinus</i>	Peregrine Falcon	Șoim călător
32.	<i>Falco tinnunculus</i>	Common Kestrel	Vânturel roșu
33.	<i>Fulica atra</i>	Eurasian Coot	Lișiță
34.	<i>Larus canus</i>	Common Gull	Pescărușul sur
35.	<i>Larus ridibundus</i>	Black-headed Gull	Pescărușul răzător
36.	<i>Limosa limosa</i>	Black-tailed Godwit	Sitar de mal
37.	<i>Marmaronetta angustirostris</i>	Marbled Teal	Rața porumbacă
38.	<i>Mergus albellus</i>	Smew	Ferestraș mic
39.	<i>Milvus migrans</i>	Black Kite	Gaie brună
40.	<i>Milvus milvus</i>	Red Kite	Gaie roșie
41.	<i>Netta rufina</i>	Red-crested Pochard	Rața cu ciuf
42.	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Great Cormorant	Cormoranul
43.	<i>Philomachus pugnax</i>	Ruff	Bătăuș
44.	<i>Pica pica</i>	Eurasian Magpie	Coțofana

45.	<i>Pluvialis apricaria</i>	Eurasian Golden Plover	Ploierul auriu
46.	<i>Podiceps cristatus</i>	Great Crested Grebe	Corcodel mare
47.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Black-necked Grebe	Corcodel cu gât negru
48.	<i>Porphyrio porphyrio</i>	Purple Swamphen	Găină sultană
49.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Little Grebe	Corcodel mic
50.	<i>Vanellus vanellus</i>	Northern Lapwing	Nagâțul

34. Monitorizarea pasivă a păsărilor sălbatice va fi implementată pe întreg teritoriul Republicii Moldova, de către 10 de Structuri teritoriale pentru siguranța alimentelor (STSA) ale ANSA.

Tabelul nr. 6

Păsări sălbatice - anchetă în conformitate cu programul de supraveghere a gripei aviare la păsările sălbatice

Nr.	Unitățile administrative ale Moldovei	Numărul total de păsări sălbatice de la care se vor preleva probe	Numărul total estimat de păsări sălbatice de la care se vor preleva probe pentru supravegherea pasivă prin testul PCR
1	Anenii Noi/Căușeni/Ștefan Vodă	6	6
2	Edineț/Briceni/Ocnița/Dondușeni	8	8
3	Cahul/Taraclia/Cantemir	15	15
4	Drochia/Rîșcani/Soroca/Florești	9	9
5	Hîncești/Cimișlia/Basarabeasca/Leova	12	12
6	Orhei/Rezina/Telenești/Șoldănești	8	8
7	Ungheni/Nisporeni/Călărași	10	10
8	Comrat/Ceadâr-Lunga/Vulcănești	6	6
9	mun. Chișinău/Ialoveni/Strășeni/Criuleni/Dubăsari	8	8
10	mun. Bălți/Sîngerei/Glodeni/Fălești	8	8
Total		90	90

VII. DISPOZIȚII FINALE

35. Probele pentru supravegherea IA sunt prelevate de medicii/felcerii veterinar din cadrul circumscripțiilor veterinare și medicii veterinari ai Subdiviziunilor

teritoriale pentru siguranța alimentelor ale ANSA, conform descrierilor din prezentul Program.

36. Programul trebuie să fie revizuit și aprobat anual, iar numărul de probe preconizat a fi prelevate trebuie să fie recalculat în conformitate cu situația epidemiologică din țară și cu noii factori de risc.

37. Programul trebuie aprobat până la data de 1 ianuarie a fiecărui an de implementare.

38. Fermele de păsări care comercializează păsări exploatațiilor nonprofesionale (așa numitele activități cu pui/rate zburători) , se consideră exploatații cu risc sporit pentru izbucnirea focarelor de gripă aviară, și în deosebi riscuri majore de diseminare a acestei boli, prin condițiile de biosecuritate specifice care trebuie asigurate, transportarea păsărilor în foarte multe locații diferite, prin urmare acestea urmează a fi planificate pentru controale oficiale mai frecvent și anume în trimestrul I, II și IV.

39. Grupul de experți nominalizați în conformitate cu Ordinul ANSA nr. 556/2023 vor asigura actualizarea analizei de risc privind gripa aviară până la finele lunii aprilie 2024.

40. ANSA va asigura desfășurarea exercițiilor de simulare anuale, pentru îmbunătățirea capacităților de gestionare a potențialelor focarelor de gripă aviară în ferme comerciale.

41. STSA sunt responsabile de implementarea acestui program și vor raporta lunar către ANSA despre progresele de implementare.